

Jaarverslag 2023

Amsterdam, 14 maart 2024

info@edugis.nl

www.edugis.nl

Stichting EduGIS
H.J.E. Wenckebachweg 123
1096 AM Amsterdam

KvK 70069077
BTW NL858 127 520 B01

Management samenvatting

Het doel van EduGIS is om digitale geo-informatie, applicaties en bijbehorend lesmateriaal aan te bieden ter ondersteuning van docenten in het basis- en voortgezet onderwijs. Leerlingen kunnen hierdoor diepgaand inzicht krijgen in geografische verschijnselen en vaardigheden opdoen in het kritisch analyseren van ruimtelijke vraagstukken. EduGIS wil leerlingen waardevolle kennis bieden om als burger te functioneren in de maatschappij van de toekomst en hun carrièreperspectieven verhogen. Stichting EduGIS heeft in het afgelopen jaar veel vooruitgang geboekt in het bevorderen van geo-informatie in het onderwijs.

In 2023 heeft EduGIS wederom nieuwe en geüpdatete lessen ontwikkeld. Met name op het terrein van klimaat educatie hebben we dankzij een subsidie van NWO in het kader van de Nationale Wetenschapsagenda flinke stappen gezet. Zo is in samenwerking met weerman Peter Kuipers Munneke een les rond het smeltende ijs op Groenland in combinatie met de leefomgeving in Nederland ontwikkeld. Deze is tijdens de KNAG docenten dag in workshop vorm gepresenteerd. Daarnaast zijn internationale contacten met IPCC gerelateerde educatie-wetenschappers gelegd.

EduGIS heeft ook contact gehad met diverse Hogescholen en pabo's. Studenten van de pabo NHL Stenden hebben gewerkt aan een lesmodule over het inrichten van een park in de eigen leefomgeving. De studenten konden zelf datalagen of functionaliteit toevoegen, deze les is beschikbaar voor gebruik in het basisonderwijs.

Er zijn dit jaar ook nieuwe atlassen toegevoegd. Een voorbeeld hiervan is de atlas Palestina-Israël die een collectie van kaartlagen laat zien waarmee de complexiteit van de regio helder in beeld gebracht wordt. De atlassen bieden door de beperkte keuze aan kaartlagen meer structuur aan een opdracht of les.

Naast nieuwe en geüpdatete lessen en atlassen heeft EduGIS zich gericht op het bereiken van docenten en leerlingen in Nederland. Dit gebeurt door het ontwikkelen van lesmateriaal en (actueel) kaartmateriaal, door het bezoeken van verschillende evenementen en door het gebruik van sociale media om de doelgroepen aan te spreken. Het gebruik van Geo-ICT geeft leerlingen op interactieve en spelende wijze inzicht in de complexiteit van ruimtelijke, actuele vraagstukken en maakt het onderwijs effectiever, omdat het resultaat direct zichtbaar is. De aangeboden informatie is beschikbaar op actueel en lokaal niveau.

Al met al heeft EduGIS in 2023 veel werk verzet om de toepassing van geo-informatie in het onderwijs te bevorderen. Door het ontwikkelen van nieuwe en geüpdatete lessen en het bereiken van docenten en leerlingen in Nederland, draagt EduGIS bij aan brede kennisontwikkeling van leerlingen en verhoogt het hun carrièreperspectieven.

Dank

We willen graag de sponsors Kadaster en AmstelGIS bedanken voor hun geweldige steun aan stichting EduGIS. Zonder hen hadden we nooit zoveel vooruitgang kunnen boeken met het toegankelijk maken van geografische informatie voor iedereen in het onderwijs. Verder zijn wij bijzonder blij met de enthousiaste steun van andere organisaties en gebruikers die elk op hun manier hebben bijgedragen aan het succes.

1. Inleiding

Dit is het tweede jaarverslag van Stichting EduGIS. Sinds het ontstaan in 2004 is veel werk verzet om de toepassing van geo-informatie in het onderwijs te bevorderen. In 2017 leidde dit tot de oprichting van de stichting om het 'samenwerkingsverband' tussen diverse personen en partijen even steviger basis te geven.

In dit jaarverslag wordt allereerst de doelstelling en missie van EduGIS beschreven. Vervolgens wordt bondig omschreven welke activiteiten dit jaar hebben plaatsgevonden binnen de stichting.

2. Doelstelling en missie

EduGIS is het platform voor digitale geo-informatie, applicaties en bijbehorend lesmateriaal ter ondersteuning van docenten in het basis- en voortgezet onderwijs. EduGIS draagt bij aan brede kennisontwikkeling van leerlingen.

EduGIS werkt met laagdrempelige applicaties en praktisch ingestelde opdrachten. Hierdoor doen leerlingen allereerst diepgaand inzicht op in geografische verschijnselen en relaties tussen die verschijnselen. Daarnaast doen leerlingen vaardigheden op in het kritisch analyseren van ruimtelijke vraagstukken zoals waterbeheer, energietransitie, klimaatadaptatie en stedelijke planvorming.

Kernwaarden binnen EduGIS voor zowel leerlingen, leraren en opdrachtgevers zijn:

Zelf ontdekkend leren - leerlingen worden in staat gesteld zelf praktisch aan de slag te gaan.

Toegankelijkheid – Geo-informatie wordt op toegankelijke wijze ontsloten voor leerlingen. EduGIS is een toegankelijk platform voor leraren en opdrachtgevers. Leraren kunnen er eenvoudig lesmodules krijgen/downloaden.

Maatschappelijke betrokkenheid - De vraagstukken en opdrachten zijn vrijwel allemaal maatschappelijk georiënteerd.

Ook geeft EduGIS inzicht in hoe deze kennis is geconstrueerd en wat de waarde van deze geografische kennis is. Leerlingen leren hoe je van de werkelijkheid naar data, naar informatie, naar een slimmere en duurzamere toekomst kunt gaan. Zo zorgt EduGIS ervoor dat leerlingen waardevolle kennis opdoen om als burger te functioneren in de maatschappij van de toekomst en verhoogt het hun carrièreperspectieven.

Het gebruik van Geo-ICT zorgt dat leerlingen op interactieve en spelenderwijs inzicht krijgen in de complexiteit van ruimtelijke, actuele vraagstukken. Geo-ICT maakt het onderwijs effectief:

de ruimtelijke visualisatie maakt resultaat helder zichtbaar. De aangeboden informatie is actueel en beschikbaar op lokaal niveau.

Missie EduGIS

EduGIS levert een platform voor de volgende doelgroepen:

- Leerlingen in bovenbouw Basisonderwijs en Voortgezet onderwijs doen op uitdagende wijze brede kennisontwikkeling op.
- Leerkrachten en docenten vinden er bruikbare digitale geoinformatie, gebruiksvriendelijke applicaties en direct toepasbare lesmaterialen voor in de klas.
- Bedrijven, overheden en kennisinstellingen kunnen hun werkveld verbinden met de onderwijswereld.

3. Nieuwe en geüpdatete lessen

De verzameling lesmodules is uitgebreid. Vaak gaat het ontwikkelen van een nieuwe les gepaard met het creëren van nieuwe kaartlagen en nieuwe functies.

1 ChatGPT maakt kaarten

In deze les worden de mogelijkheden verkent van generatieve AI. Met behulp van ChatGPT wordt CSV-tabel gegenereerd die men kan openen in EduGIS. Voorbeelden zijn inspirerende ideeën als waar liggen de tien hoogste bergen, waar bevinden zich de tien snels groeiende Afrikaanse steden of geef mij de locatie van de 20 grootste voetbalstadions.

2 Inspectie van chillplekken in de buurt

In samenwerking met het Kadaster, ESRI Nederland en het KNAG is er een nieuwe lesmodule ontwikkeld. Leerlingen verzamelen gegevens over speelplaatsen en chillplekken in de buurt. Met deze data kunnen gemeenten daadwerkelijk actie ondernemen om de leefomgeving voor jongeren te verbeteren. De leerlingen ervaren niet alleen dat hun inbreng ertoe doet, ze leren ook te werken met Geo-ICT.

Deze opdracht kende een gezamenlijke kick-off in oktober 2023, inclusief een item in het Jeugdjournaal. Deze praktische opdracht kan nog steeds gedaan worden en de gegevens gaan nog steeds naar het landelijke dashboard.

3 Extreme klimaten in de Andes

De les over klimaten in en rond de Andes heeft een update gekregen. De les is inhoudelijk bijgewerkt en er zijn kaartlagen toegevoegd zoals 'Mondiale luchtstromingen'. Belangrijk is om te melden dat deze les nu in Wikiwijs is samengesteld en via een splitscreen naast de kaart kan worden getoond. Via Wikiwijs is deze les beter vindbaar voor de gebruiker.

4 Caribische regio

In 2023 is begonnen aan het schrijven van een hoofdstuk voor een katern voor middelbaar onderwijs in het Caribisch gebied. De les laat de leerlingen hun leefomgeving bestuderen op verschillende schalen waarbij het begrip regio steeds centraal staat.

5 Groenland

Voor het project over klimaatverandering en de invloed die dat heeft op de eigen omgeving is EduGIS in een afrondende fase gekomen met de les over Groenland. Deze les bespreekt de onderzoeksmethoden die op Groenland plaatsvinden en de resultaten hiervan betreffende het afsmelten van Groenland. De invloed op de zeespiegel wordt in een tweede stap gelinkt aan wateroverlast en hoogwaterbescherming in Nederland.

6 Israël-Palestina

Aansluiting met actuele gebeurtenissen is gecreëerd via een les over het conflict in het Midden-Oosten. Het uitgangspunt is een speciaal samengestelde atlas met gegevens die de complexe situatie duidelijk in beeld brengt. Door de verschillende kaartlagen te bestuderen krijgen de leerlingen meer inzicht in de politieke en ruimtelijke situatie.

4. Nieuw kaartmateriaal en toegevoegde mogelijkheden/functies

Hoogwaterbescherming

Eind 2023 is er een nieuwe atlas gepubliceerd over hoogwaterbescherming. Deze vervangt oudere kaarten en voegt nieuwe kaarten toe die passen bij de huidige situatie.

Groenland

De atlas Groenland is gepubliceerd tijdens de KNAG-Onderwijsdag. De workshop die docenten konden volgen maakte gebruik van deze collectie van kaarten over de grootte van de Groenlandse ijskap. Deze atlas zal ook worden opgenomen in de NWA-lessen die in 2024 worden afgerond.

Nederland

In de atlas Nederland zijn in 2023 een groot aantal kaarten verwijderd die niet meer werden aangeroepen door lessen en qua ouderdom achterhaald waren geworden. De kaarten zijn waar mogelijk vervangen door nieuwe geüpdatete versies.

Naast complete, nieuwe lespakketten hebben wij ook een aantal losse nieuwe lesideeën of bronnen toegevoegd. Deze vernieuwingen zijn toegevoegd voor leerling of docent. Het is bekend dat een deel van de doelgroep EduGIS toepast in de klas, maar niet per sé daarbij een kant-en-klare les gebruikt.

Kaartviewer meertalig

De kaartviewer (kaart.edugis.nl) is de basistool waarmee lessen worden gemaakt. De complete gebruikersinterface is in 2023 geschikt gemaakt voor meertaligheid. In eerste instantie zijn twee talen toegevoegd aan de bestaande Nederlands userinterface: Engels en Frans. Dit biedt mogelijkheden om bij internationale uitwisselingsprogramma's ook EduGIS te betrekken. De lessen rond het klimaat zijn sterk internationaal georiënteerd en kunnen nu ook buiten Nederland ingezet worden.

Configuratie editor

In 2023 is er een nieuwe tool ontwikkeld die gebruikers instaat stelt om zelf een collectie van kaarten samen te stellen en op te slaan. Zij kunnen dit via een openbare link bereiken, zonder inloggen. Bestaande 'configuraties' kunnen worden aangepast, maar gebruikers kunnen ook nieuwe samenstellingen maken. De tool zal in 2024 verder ontwikkeld worden om de gebruiker nog meer mogelijkheden te geven.

5. Communicatie

Vakblad Geografie

In 2023 is niet gebruik gemaakt van advertenties of artikelen in het vakblad. In 2024 zal dit wel gaan plaatsvinden vanwege de lancering van de NWA-lessen die een link leggen tussen het IPCC-rapport en de leefomgeving van de leerling.

EduGIS is wel genoemd in een prachtig artikel over de lancering van het burgerparticipatieproject in samenwerking met het Kadaster, ESRI Nederland en het KNAG.

Community

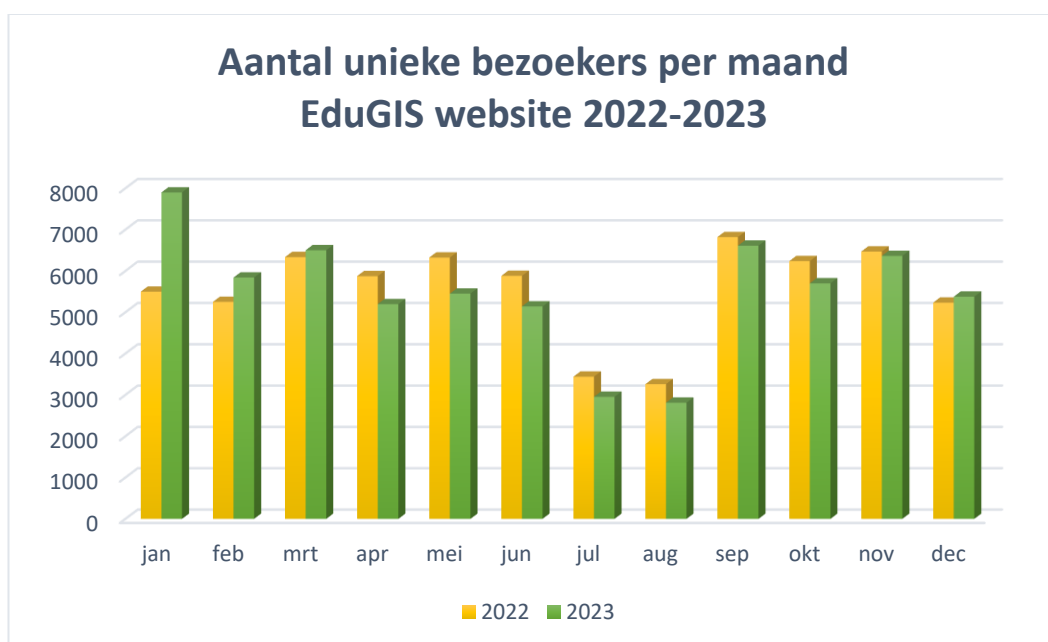
Het vormen van een zelfstandige community met enthousiaste gebruikers is een uitdagend project. In 2023 zijn er vorderingen gemaakt op het gebied communicatie. EduGIS kan nu gebruik maken van @edugis.nl e-mailadressen, waarmee de communicatie professioneler overkomt. Door deze ontwikkeling is het nu ook mogelijk om een grote groep docenten op de hoogte te houden. In 2024 zal deze ontwikkeling worden voortgezet.

Socials

In 2023 is er gebruik gemaakt van LinkedIn om berichten te posten over nieuws. Het bereiken van de doelgroep heeft hoge prioriteit. In 2024 zal het communicatieplan verder ontwikkeld worden met maandelijkse nieuwsbrieven en korte post op social media die met links verwijzen naar de nieuwspagina op de website.

Statistieken EduGIS sites

In onderstaande grafiek wordt het aantal unieke bezoekers per maand (per dag gemeten) van de EduGIS website in 2023 vergeleken met 2022. Duidelijk zichtbaar is het kleinere (maar toch nog omvangrijke) aantal bezoekers in de zomer schoolvakantie maanden. Op jaarbasis gaat dit om zo'n 70.000 bezoekers, waarbij de verschillen tussen beide jaren gering zijn (met uitzondering van een piek in januari 2023)..

6. Bijgewoonde events

KNAG-Onderwijsdagen

In 2023 was EduGIS wederom van de partij bij de drukbezochte KNAG-Onderwijsdag. EduGIS heeft tijdens dit event veel docenten en andere professionals uit het werkveld kunnen bereiken. Het kunnen aanspreken en informeren van docenten wordt ervaren als een zeer waardevol. Docenten worden geïnformeerd en geïnspireerd om gebruik te maken van EduGIS, terwijl er ook ruimte is voor de gebruikers om feedback te geven op het de lessen en het kaartmateriaal. In 2023 is er ook een workshop gegeven aan 30 geïnteresseerden. Zij konden kiezen uit 5 nieuw ontwikkelde workshops met een variatie aan thema's en moeilijkheidsgraad.

7. Organisatie

Samenstelling bestuur

Het bestuur bestond begin 2023 uit de volgende personen:

- [Jaap Boter](#) (voorzitter), namens de School of Business and Economics van de Vrije Universiteit,
- [Irene van Heerde](#), als zzp'er werkzaam bij uitgeverijen,
- [Magdalena Grus](#), consultant Product- en Proces Innovatie namens Kadaster en
- [Evert Meijer](#) (penningmeester), startup investeerder en mede-oprichter van Geodan.

Eind 2023 heeft [Irene van Heerde](#) aangegeven dat zij de bestuursfunctie niet de aandacht kon geven die het verdient. Ook Magdalena Grus is vanwege een interne baanwisseling minder in staat om haar bestuursfunctie voort te zetten. In 2024 zullen nieuwe bestuursleden worden aangesteld.

Samenstelling werkgroep EduGIS

Op regelmatige basis (8-10 keer per jaar) kwam de werkgroep EduGIS (virtueel) bijeen voor overleg. Hierin hebben zitting het bestuur en een aantal personen die actief meewerken en meedenken aan de uitvoering van de doelstelling van EduGIS: [Tim Jonker](#), EduGIS onderwijscoördinator, [Anne Blankert](#), technisch ontwikkelaar van de kaartviewer, [Tim Favier](#), assistant professor Geografie en Educatie, Universiteit Utrecht en [Rozemarijn Karkdijk](#), managementsecretaris Kadaster.

Financiën

In het financieel overzicht is zichtbaar dat de inkomsten bovengemiddeld hoog waren in 2023. Dit is voornamelijk te danken aan de NWO-subsidie Nationale Wetenschapsagenda Wetenschapscommunicatie die in november 2022 is toegekend ("Toekomstbestendig maken van Nederland via digitale kaarten en Minecraft"). De hoge inkomsten hangen ook samen met de wijze waarop de NWA subsidie wordt uitbetaald: het grootste deel is al in 2023 ontvangen, terwijl de uitvoering voor een belangrijk deel in 2024 zal plaatsvinden. Vandaar dat een groot bedrag (€24.000) gereserveerd wordt voor 2024.

	2022	2023	
Inkomsten			
Jaarlijkse sponsoring	18.264	16.528	
Eenmalige projecten		40.931	
Totaal inkomsten		18.264	57.459
Uitgaven			
Vaste kosten	-19.653	-23.856	
eenmalige kosten	-2.800	-8.960	
Totaal uitgaven		-22.453	-32.816
Reservering tbv 2024			-24.000
Resultaat		-4.189	643

Tot slot

We streven we naar een situatie waarin elke docent bekend is met EduGIS en waar leerlingen op elke basisschool en middelbare school er actief mee werken. Zo kunnen ze zelfstandig en vol motivatie aan de slag met diverse aardrijkskundige vraagstukken en Geo-ICT. Dit stimuleert niet alleen hun zelfstandigheid, maar ook hun creativiteit en inventiviteit, terwijl ze een dieper inzicht krijgen in de samenhang tussen verschillende geo-componenten.

Om deze ambitie nog dit decennium te verwezenlijken, zullen we naast de ontwikkeling van nieuw en geüpdatet lesmateriaal ook workshops, lezingen en webinars inzetten als middel om docenten en leerlingen vertrouwd te maken met EduGIS. En opnieuw uw steun vragen om dit te realiseren.